

Bruxelles, 7 iunie 2024
(OR. en)

10793/24

SOC 432
EMPL 250
ECOFIN 652
EDUC 203

NOTĂ

Sursă:	Comitetul pentru ocuparea forței de muncă
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Punerea în aplicare a Recomandării privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă: mesajele-cheie ale Comitetului pentru ocuparea forței de muncă - <i>Aprobare</i>

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor mesajele-cheie ale Comitetului pentru ocuparea forței de muncă privind punerea în aplicare a Recomandării Consiliului din 15 februarie 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă (JO C 67, 20.2.2016, p. 1-5), care urmează să fie aprobate de Consiliu (EPSCO) în cadrul reuniunii sale din 20 iunie 2024.

Anexa 1: Concluziile specifice fiecărei țări figurează în documentul 10793/24 ADD 1.

Anexa 2: Colectarea de date pentru monitorizarea Recomandării privind șomerii de lungă durată: rezultatele complete din 2023 figurează în documentul 10793/24 ADD 2.

Anexa 3: Rezumatele fișelor statelor membre figurează în documentul 10793/24 ADD 3.

**Evaluarea de către EMCO a punerii în aplicare a
Recomandării Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă durată
pe piața forței de muncă**

Mesajele-cheie din partea EMCO pentru Consiliu

1. INTRODUCERE

Comitetul pentru ocuparea forței de muncă (EMCO) este însărcinat cu monitorizarea progreselor înregistrate în punerea în aplicare a *Recomandării Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă*. Începând din 2016, după fiecare evaluare, Consiliul (EPSCO) aprobă un set de mesaje-cheie furnizate de EMCO pe baza monitorizării respectivei *recomandări a Consiliului*. În octombrie 2022, mesajele-cheie ale EMCO s-au axat pe progresele înregistrate de statele membre și, în plus, au discutat despre furnizarea de cursuri de formare pentru șomerii de lungă durată, explorând trei aspecte-cheie: acoperire, finanțare și guvernanta.

Cea de a cincea evaluare a punerii în aplicare a recomandării Consiliului s-a desfășurat în perioada 11-12 aprilie 2024 la Bruxelles și a fost efectuată de Grupul de analiză a politicilor al EMCO. Pe lângă discutarea măsurii în care statele membre au ținut seama de orientările din recomandarea Consiliului, evaluarea din 2024 a analizat progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește **dezvoltarea/activarea de parteneriate la nivel local cu angajatorii și cu alți actori relevanți/alte părți interesate relevante** pentru a facilita integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă.

Înainte de evaluare, **statele membre au completat un chestionar de autoevaluare** menit să evalueze nivelul lor de punere în aplicare a recomandării Consiliului, axându-se pe patru domenii-cheie de acțiune: (a) înregistrarea șomerilor de lungă durată; (b) coordonarea în cadrul unui punct unic de contact; (c) punerea în aplicare a acordurilor de integrare în muncă (AIM); și (d) implicarea părților interesate, cu un **accent deosebit pe parteneriate**.

Mesajele-cheie actuale se bazează pe rezultatele evaluării respective, iar în anexe sunt incluse concluziile specifice fiecărei țări, rezultatele exercițiului de colectare de date și rezumatele fișelor statelor membre. De asemenea, într-o anexă la prezentul document figurează rezultatele defalcate pe stat membru ale exercițiului de colectare de date din 2023, precedate de un rezumat al principalelor rezultate la nivelul UE.

2. PROGRESELE REALIZATE

După ce înregistrase o creștere în 2021, numărul șomerilor de lungă durată din UE a continuat să scadă și a ajuns la o cotă de mai puțin de 5 milioane în 2022, rata șomajului de lungă durată coborând la mai puțin de jumătate față de nivelul său ridicat record înregistrat recent, în 2013 (de la 5,3 % la 2,3 %). Ponderea șomerilor de lungă durată în numărul total al șomerilor a scăzut, de asemenea, la 43,5 %, ceea ce reprezintă cu aproape 6 puncte procentuale mai puțin decât în 2013.

A. ÎNREGISTRARE

De la pandemia de COVID-19, statele membre au pus din ce în ce mai mult accentul pe digitalizarea serviciilor (înregistrare online, sprijin online etc.). Cu toate acestea, persistă provocările cu care se confruntă șomerii de lungă durată în ceea ce privește accesul la serviciile electronice, în special cei cu competențe digitale mai slabe. Prin urmare, interacțiunile față în față sunt în continuare recomandate de Serviciul public de ocupare a forței de muncă (SPOFM) ca fiind mai eficiente pentru șomerii de lungă durată.

Multe state membre au pus în aplicare acțiuni de informare pentru a încuraja înregistrarea adulților inactivi (înregistrarea inițială pe mai multe canale, cum ar fi serviciile electronice, cu prezență fizică, prin telefon sau pe platformele de comunicare socială, a fost chiar extinsă suplimentar după pandemia de COVID-19 de către majoritatea statelor membre). Cu toate acestea, provocările persistă în cazul statelor membre cu disparități regionale semnificative.

Înregistrarea încrucișată între serviciile de șomaj din cadrul SPOFM și serviciile sociale acumulează în continuare întârzieri, în pofida stimulentele puternice introduse de majoritatea statelor membre. Punerea în aplicare eficace a înregistrării încrucișate ar putea facilita identificarea celor mai critice situații și cazuri care trebuie soluționate. În ceea ce privește aspectele pozitive, statele membre pun din ce în ce mai mult în aplicare dispoziții pentru a descuraja radierea înregistrării la epuizarea indemnizațiilor de șomaj și a prestațiilor sociale.

B. PUNCTUL UNIC DE CONTACT

În toate statele membre se introduce pe scară largă identificarea unui punct unic de contact pentru fiecare beneficiar al unui acord de integrare în muncă, precum și alocarea unui ofițer de decizie pentru fiecare șomer de lungă durată. A fost sporită, în multe state membre, capacitatea punctelor unice de contact de a pune în comun informații individuale în sprijinul evaluării individuale pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

De asemenea, a fost intensificată digitalizarea serviciilor pentru șomeri. Cu toate acestea, schimburile de informații și de date au fost identificate ca lacune care acționează ca obstacole în calea progreselor sau a calității serviciilor. Ar trebui consolidată îmbunătățirea atât a coordonării între SPOFM centrale și locale și municipalități, cât și a mecanismelor de transmitere/partajare între prestatorii de servicii a informațiilor relevante privind locurile de muncă vacante, oportunitățile de formare și serviciile disponibile pentru fiecare șomer de lungă durată. Stabilirea unui schimb și a unui transfer adecvate de informații, asigurând în același timp respectarea Regulamentului general privind protecția datelor (RGPD), reprezintă în continuare o problemă cu care se confruntă multe state membre.

C. ACORDURI DE INTEGRARE ÎN MUNCĂ

În majoritatea statelor membre au fost puse în aplicare acorduri de integrare în muncă (AIM) sau echivalente ale acestora începând din 2018, dar acestea sunt încă în curs de consolidare.

Au fost aduse îmbunătățiri în ceea ce privește monitorizarea evaluărilor individuale, prin orientări și informații privind ofertele de locuri de muncă și sprijinul acordat, precum și în ceea ce privește monitorizarea și actualizarea periodică a AIM și a măsurilor care permit o evaluare periodică a progreselor înregistrate în direcția reintegrării de persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Cu toate acestea, schimburile de informații privind șomerii de lungă durată între organizațiile implicate în AIM rămân relativ scăzute, în special în rândul partenerilor publici și privați.

D. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

În timp ce cooperarea dintre diferitele părți interesate (de exemplu, Ministerul Educației, Ministerul Muncii și SPOFM, precum și cu psihologi, lucrători sociali și mentori) a înregistrat progrese odată cu dezvoltarea serviciilor către angajatori, colaborarea multidisciplinară cu toate părțile interesate de la nivel local, inclusiv cu angajatorii locali, administrațiile locale și societatea civilă locală, continuă să reprezinte o provocare și, în prezent, are loc doar în câteva state membre.

Crearea de rețele cu părțile interesate, formarea de parteneriate și implicarea angajatorilor, a serviciilor sociale și a organizațiilor societății civile sunt componente esențiale pentru a asigura reintegrarea efectivă pe piața forței de muncă a șomerilor de lungă durată și pentru a preveni șomajul de lungă durată. Aceste parteneriate sunt necesare atât la nivel național, cât și la nivel local, deși apar adesea provocări, având în vedere interesele diverse ale diferitelor părți interesate. Implicarea părților interesate și crearea de parteneriate la nivel local sunt diferite de la un stat membru la altul.

Aceste entități joacă un rol esențial în abordarea obstacolelor cu care se confruntă unele persoane în eforturile lor de a realiza o integrare susținută pe piața forței de muncă. În mai multe țări, SPOFM ar trebui să consolideze implicarea angajatorilor în aceste procese. Multe state membre recunosc importanța creării de rețele, dar întâmpină dificultăți în ceea ce privește capacitatea la nivel local a SPOFM de a implica în mod eficace toate părțile interesate necesare.

E. COLECTAREA DE DATE

Rezultatele celei mai recente colectări de date privind șomerii de lungă durată arată că s-au înregistrat progrese foarte limitate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandării Consiliului, doar jumătate dintre statele membre îndeplinind primul obiectiv al recomandării prin introducerea unui AIM sau a unui echivalent pentru cel puțin 95 % dintre șomerii de lungă durată înregistrați ca șomeri timp de cel puțin 18 luni.

În urma colectării de date privind șomerii de lungă durată s-a constatat, de asemenea, că ratele de tranziție către ocuparea unui loc de muncă sunt mai scăzute decât în anul precedent pentru toate statele membre, cu excepția a două dintre acestea, și că, în acest an, doar 14 state membre au fost în măsură să furnizeze date privind situațiile de monitorizare a șomerilor de lungă durată care nu mai beneficiază de un AIM.

Cu toate acestea, respectivele date de monitorizare confirmă, de asemenea, dovezile anterioare care arătau că grupul de state membre care furnizează planuri de acțiune individuale cu o evaluare aprofundată obține rezultate semnificativ mai bune față de grupul care introduc acorduri standard de integrare în muncă și, în special, față de grupul care furnizează planuri de acțiune individuale periodice, fapt care sugerează rolul vital al consilierii individuale în ceea ce privește integrarea șomerilor de lungă durată.

3. CONCLUZII

Cu toate că a înregistrat scăderi, șomajul de lungă durată rămâne o problemă generalizată în unele state membre, ceea ce exacerbează riscul de deteriorare a competențelor, de excluziune socială și de sărăcie. Întrucât afectează adesea persoanele aflate în situațiile cele mai vulnerabile și categoriile subreprezentate de pe piața forței de muncă, combaterea șomajului de lungă durată contribuie, de asemenea, la combaterea inegalităților și la consolidarea coeziunii sociale în UE. **Într-un astfel de context, statele membre și-au menținut angajamentul politic față de punerea în aplicare a Recomandării privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă. Cu toate acestea, deși sunt vizibile unele evoluții comune, nivelul de punere în aplicare continuă să varieze de la un stat membru la altul, iar autoevaluarea acestora a arătat că în ultimii ani au încetinit progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării Consiliului.** Având în vedere provocările actuale, ar trebui subliniată importanța înzestrării sau reînzestrării șomerilor de lungă durată cu competențe adecvate pentru a intra pe piața forței de muncă. Este, de asemenea, esențial un sprijin timpuriu și în timp util, în cadrul unei abordări preventive mai generale, pentru a evita șomajul de lungă durată. Concluziile evaluării sprijină în continuare importanța politicilor active în domeniul pieței forței de muncă (ALMP) în abordarea șomajului de lungă durată în vederea unei reintegrări cu succes pe piața forței de muncă. De asemenea, având în vedere deficitele actuale în materie de forță de muncă și de competențe din toate statele membre, este importantă capacitatea persoanelor aflate în situațiile cele mai vulnerabile și a categoriilor subreprezentate pentru a putea intra cu succes pe piața forței de muncă, prin asigurarea faptului că acestea pot beneficia de oportunități de angajare și de formare de calitate, precum și de subvenții specifice pentru ocuparea forței de muncă.

Este necesar să se îmbunătățească sistemele de monitorizare și evaluare a politicilor puse în aplicare pentru integrarea pe piața forței de muncă a șomerilor de lungă durată. Au fost instituite numeroase programe de activare pentru șomerii de lungă durată, totuși, în unele cazuri eficacitatea acestor programe nu poate fi evaluată decât într-o etapă ulterioară.

Anexa 1: Grupul de analiză a politicilor al EMCO – Concluziile specifice fiecărei țări din 2024 privind șomerii de lungă durată

Anexa 2: Colectarea de date pentru monitorizarea Recomandării privind șomerii de lungă durată: rezultatele complete din 2023

Anexa 3: Fișele statelor membre ale UE – rezumate pentru 2023